

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De suppellectili legata

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

in l. barbarius. s. de offi. preto. z. l. si arbiter. C. de sen. sed uidetur q error unius no facit ius: s error cois sic: ut legibus contrariis. So. hic est error principis quem oes debet sequi. Sed contra quod princeps errat: ut. l. oium. C. de testa. Respondeo non est uerisimile q erret sed errare potest. Vide glo. que incipit utebatur zc. ibi de iuris. om. iudi. l. si per errorem. sed ibi est error priuati. Item ibi. l. ornamentorum. So. dic ut ibi: quia ibi etiam est error priuati. no. bene.

Instrumenti. C. opp. q instrumentu

non est supellex: ut. l. labeo. s. i. j. e. So. id quod hic dicitur instrumenti zc. intellige. s. patrisa. non domus uel fundi: ut. s. e. l. i.

Ex. l. sequenti.

Que est ratio q cu testator uult augere legatu no statur eius uoluntati: sed cu uult minuere sic: ibi. Quero. Et an cois usus loquedi sit propria significatio: ibi. Dicit. Et quatu tepus regatur ad pbandu q tanto tepore populus usus est tali locutione. z qualiter debeat capitulari et qualiter testes debeant deponere ad probandu com usum: ibi. Quero. Et per quot psonas debeat probari cois usus: ibi. Sed quero si. Et qli ter debeat probari cois usus itelligedi uide i fi.

Abeo. Instrumenta domestica ad usum patrisa. depu

tata supellectilis legatu coprehedit ex ppria significatioe uocabuli z ea que possunt ex diuersis generibus cotineri ex usu testatis coplectuntur legato. sed in his q constat alia spem cotinere testatis usus no inspicit. h. d. Diuide hac. l. ponit eni primo quid sit supellex secundum labeonem. Secundo quid sit supellex secundum tiberonem. Tertio ponit dictuz feruij in his que possunt diuersis generibus contineri. Quarto ponit dictum tiberonis contradicentis feruio in uno membro sui. dicti. Quinto ponit dictum iurisconsulti auctoris huius. l. in quo tubero reprehenditur. z dicto feruij statur. secunda ibi: tubero. tertia ibi: sed de his. quarta ibi: idem tubero. quinta ibi: sed z si magno. C. In tex. ibi quare speciem zc. ad quem usum deputate sint secundum B. C. No. tex. ibi: non enim ex usu q comunis usus loquendi dat significationem rei.

C. No. etiam ibi ceterum. nemo estimandus est dixisse quod non etiam mente cogitauerit. Bie sed per usum patrisa. etiam in rebus quas constat alterius generis esse cuius metez habemus. ergo de uerbis non est curandum secundum tiberonem. C. opp. dicitur hic q argentum escarium est alterius generis q supellectilis. Contra. j. l. prox. Solu. uere escarium non est alterius generis. immo de his de quibus dubitatur. et hoc uoluit hic iurisconsultus dum ponit exemplum de argento escario. C. Item opp. dicitur hic q de comuni usu non ex opinionibus singulorum debet inspicit. Contra opi. cuiusqz inspicit: ut. l. legato. j. e. z. l. gaius. s. argento. j. de au. et argen. le. Huius timore glo. magna loquitur hic multum bene z quasi non indiget additione aliqua. uide ipsam que incipit. s. proprie zc. z ibi aliter. dic ut ibi z bene. z ibi no. Quero que e ratio differentie quado uult minuere stat uoluntati defuncti. secus quado uult augere. Respondeo q diminutio legati fit nuda uoluntate defuncti etia tacita: ut. l. iij. j. s. adi. lega. Sed dari nuda uoluntate non possit: qa quado incognita sba exprimit remanet nuda uoluntas: ut. d. l. iij. So. ut. s. e. glo. C. Itē ibi. l. si quis in prin. So. ut. s.

quia ibi significatio uerbi aliquo modo poterat extendi ad id de quo sensit. Quero que sunt illa de quibus potest dubitari an sunt alteri generis uel no. Unum exemplū ponit hic de argento escario. aliud est in culcitra: ut. s. e. l. iij. in pri. cōiuncta. l. argento. s. i. j. de au. z ar. le. Item in trapetis: ut. s. e. l. de trapetio. cōiuncta. l. argento. s. i. j. de au. z arg. le. Dicitur hic non enim ex opinionibus zc. quero utru cois usus sit propria significatio uel impropria. Respondeo comunis usus pot esse idē cū propria significatioe z nil repugnat. z pot esse q aliud est propria significatio z aliud comunis usus loquedi: z tūc nō erit ppria sed figurata: ut. l. cū delationis. s. afinaz. s. de fun. instruc. z. h. d. glo. hic que incipit. s. proprio zc. Ex hoc q dicit figurata concluditur q non est propria. nam figura z imago non est pprie id quod figuratur: ut. l. iij. j. de iu. anul. aur. z. l. imaginaria. j. de reg. iur. Preterea populus non possit facere q uere alteretur propria significatio rei: ut. l. iij. s. de usufruc. earū rerū q usu cōsu. unde concludo q comunis usus loquedi nō est propria significatio sed figuratiua. z ista sunt uerba Ja. bu. in quadā sua disputatione z hoc est utile ad statuta que dicūt q debeant intelligi sūm propriam significationē. alias si tale statutū non reperiretur staremus cōi usui loquedi z recederetur a propria significatione: ut. l. libroruz. s. quod tamen cassius. s. de le. iij. Et pro huius declaratione habemus uidere tria. primo comunem usum loquendi. secundo com usum utendi. tertio com usum intelligendi. z uidetur idēz prima facie: z sunt multuz diuersa: ut. j. patebit. Quero ergo dum dico comunē usum loquedi seu utendi seu intelligendi quati teporis usus requiritur. Glo. hic multū no. uidetur dicere q requiritur usus longi teporis: ibi dum dicit. et sic usitata zc. qui usus sit per cursum longi teporis ut. l. de quibus. s. de legi. z. l. cōsuetudinis. C. q sit non cōsue. Circa comunē usum loquendi pone exemplum. Testator habēs multos equos legauit alicui palafrenos suos. dubitatur quid intelligatur appellatione palafrenorū suorū. Lerte debet declarari ex cōi usu loquendi. Ad declarandū aut comunē usum loquendi formabis articulum q a. x. annis citra z per ipm tempus comunis usus loquedi fuit in hac ciuitate unde est testator uel ubi testator cōuersabatur q equus talis cōditionis appellaret palafren. q aut dixi a. x. anis citra z p ipm tepus dixi ppter ea q. s. dixi: qa ad hoc: ut cois usus cōstituat requirer usus logi tps qd dixi unū testator ē uel ubi cōuersabatur. pbat in. l. nūmis. s. d. le. iij. z. l. si suus pluriū. s. fi. s. d. le. i. S; qd dicit testis sup hoc articulo. rīdeo dicit cōtēta i articulo ha eē. Interrogat quō scit. Dicit qa p dictū tps i dicto loco audiuit equū talis cōditionis ab oib tractatū b de hoc palafrenū uocari. qre dico audiuit. respondēo qa rō testis d; pcluder id qd p sensū corporeū coprehēdit: ut. l. q testō. s. fi. s. de testa. z de his q i testa. delē. l. i. i. prin. z iō si testis interrogat quō scit. rīderet z diceret: qa sic cōiter d; nec apponeret se audiuisse nihil cōcluderet: qa nō testificat aliqd qd suo sensu p ciperet. facit qd no. Inno. in. c. cū cām. extra de testibus. C. Sed qro qd si testis interrogatus quō scit. Respondet qa sic cōiter audiuit dicere z nō repetit dicto tepore uel i dicta ciuitate. pbat ne. Aides q non: lz enim pmo dixerit articulū uerū eē. tū in ratioe tepus z locus non uidef repetitus. ar. l. qui funduz. s. de cōtraben. emp. Crederem cōtrarium

.c. nonnulla. de. rescrip. in .c. cupietes. de elec. i. vi. z qd no. Jo. an. m. c. fundamēta. e. ti. fallunt tamē ista i statutis penalib: ut cōiter tencf in. v. rubrica. d. ope. no. nū. lz bar. ibi cōtra. adde no. per bar. i. l. i. de suis z legit. z quod no. bar. in. l. oēs populi. i. interpretatio ne declaratiua. de iusti. z iur. z. c. ex lic teris. el. i. de sponsa. et la. tuis bal. i. d. l. oēs populi. z qd not. idē bal. in. l. nō dubiū. in. iij. col. C. d. leg. si tamen statutū debz itelligi pro. prie non recipit intel. ctū a cōi usu loquedi sūm bar. hic. z vi. de bal. in. d. l. oēs populi. in. vi. col. z ibi dixi. z uide bar. i. l. cū delationis. s. afinā. de fun. instruc. Et ois itellect? qui nō sonat in aurib? populi dicitur esse extrane? sūm bal. de pa. cōstan. in. v. sententiā. alias penas. col. xi. C. x. annis citra. not. q cōis usus p. batur p dē. niū. ad bal. in. l. ij. al. iij. C. si aduer. rē iu. z i. l. ij. in. pe. col. C. de digni. lib. xij. C. Rīdeo. dicit. uide qd no. bal. i. l. ij. C. si ad. uer. rē iudi. ubi p ista dicit q sufficit q quis se in cōi gesserit. ut patrisa. p. x. annos. C. Coprehē. dit. Itēz uidef sufficiens dicere hoc audiuisse a se nō sūm bar. in. l. si chor. s. l. de leg. iij.

Abeo. gi. ma. gna. et ista glo. alle. gat. p melio. ri de corpo. re iurifimo. in. l. si qd in. fundi. s. leg. i. C. Quero utru an cois usus loquen di sit ppria uel ipropria significatio. Adde bar. z doc. in rub. de ope. no. nūci. C. Cōi usui loquedi. In statuto sta. mus cōi usui loquendi. ad de glo. no. i

Wm

C De fal-
si. Adde qd
no. bal. in fi-
mili in. l. fi.
.C. de reb.
credi. i. prin-
b Ratione
supplere. no.
in redditiōe
rōnis testis.
intelligit re-
petitum tps
& loc. & ad-
de bar. i tra-
ctu de te-
ste. que etiaz
refert bal. in
.l. edita. ad
fi. de eden. &
bal. in. l. nul-
la. s. de legi.
& in. l. testiu
& in. l. solam
.C. de testi. &
tex. & qd ibi
babetur. iij.
.q. ix. n. s. l. o-
minus. & t3
ibi bal. in. d.
.l. testiu. C. s.
testi. in. viij.
col. h3 nico.
de ma. q. l3
testis dicat
nō recordor
de loco. l3 fit
interrogat:
si probat: l3
glo. ibi tene-
at q. debeat
deponere de
loco. & istis
adde no. per
bar. post gl.
in. l. ij. de a-
qua plu. ar-
cē. & id quod
ibi dicit no.
bar. sequitur
bal. in. l. de q
bus. s. de le.
& in. l. apud
antiquos. C.
de fur.

salua meliori deliberatiōe: qd si rōnem dicti itel-
ligimus de alio loco uel tempore q̄ in dicto di-
xerit reperit q̄ dixerit diuersa & uaria: qd locus
& tempus diuersitatem inducit. & ideo debet pu-
niri pena falsi: ut. l. eos. j. de falsis. & l. qui. falsā
.C. de falsis. iō ne incidat in falsitate debem^o ra-
tionem supplere^o inquantū possumus: ut i. c. cū
tu. extra de testi. & in prima cōstitutione. C. s. in
quibus. **C** Secūdo quero de cōi usu utēdi quā-
ti tēporis dz esse. s. dictū est. & pone exemplum i
.l. quod si nolit. s. quia assidua. s. de edil. edic. &
.l. excepto. C. loca. & ibi ponuntur plura exēpla.
& C. de agri. & censu. l. dñs prediorū. li. xi. & l. si
prius. s. i. j. de aqua plu. ar. **A**rticulus formabi-
tur sic. q. a. x. annis citra: & per ipsū tēpus cōis
usus fuit in ciuitate ista q̄ ille qui emeret pānum
de lino haberet ad mensurā brachij maioris. q̄ li-
ter deponet testis. **R**espondeo dicit contenta i
articulo uera esse. interrogatus quō scit. dicit qd
sic uidit uti emētes & uendētes in dicta ciuitate
a. x. annis citra: & per ipsū tēpus. hic possent for-
mari. q. supradicte quas omitto: dic ut. s. **S**3
quero si interrogatur quot personas uidit uti.
quero de quot debeat deponere. **R**espondeo sta-
tur in arbitrio iudicis. nam si quidem est factum
quottidianū requirit q̄ talis usus sit fact^o a mul-
tis personis. sin uero non est factū ita quottidia-
nū nō requiritur factū multis personis: ut. l. cuz
quidā. s. quod dicitur. s. de acquiren. **H**ere. cuz
glo. que incipit: multorū opinio. & ibi dixi. & ad-
uerte quia oportet q̄ dictū testis cōcludat q̄ a
prima die qua uidit cōcurrerent isti. x. anni. & et
si poneret i articulo eēt cōsulte factuz: ut dicim^o
in materia que sit lōga cōsuetudo. **S**ed quid si
testis dicit se hoc uidisse a mille personis: sed de
nominibus nō recordatur. **R**espondeo sufficit: ut
.l. testiu. s. de testi. **T**ertio quero de cōi usu in
telligendi. de quo pone exemplum p. l. in usu. j.
de s̄bo. sig. ubi plurale ponitur pro singulari.
Item pone exemplum in vulgari sermone. si el
figliolo mio se moreffe: bona mea deueniant i ta-
lem. hec uerba secundū cōem usum intelligēdi in-
telliguntur. i. si filius meus decesserit sine liberis.
Articulus d̄bet formari q̄ a. x. annis citra. & per
ipsū tēpus cōis usus intelligēdi fuit q̄ talia s̄ba
si el figliolo mio se moreffe. intelligātur. i. si sine
liberis decesserit. **S**ed quid dicit testis. respon-
deo dicit contenta in articulo esse uera. & inter-
rogatus quō scit: dicit quia per dictuz totū tem-
pus in dicta ciuitate audiuit ab omnib^o homini-
bus loquentib^o de hoc q̄ ista uerba sic intellige-
bātur. ex hoc q̄ dicti homines dicebāt sic se itel-
ligere statim sequitur q̄ sic intelligebāt: quia ne-
mo dicit quōd mēte non agitauit: ut hic. & sic de
intellectu testificātur ex sensu corporeo. **E**x istis
tribus quādoq3 probat defuncti uolūtas: ut. l.
cū delationis. s. asina. s. de fun. instru. **I**tez cū
lex dicat q̄ opinio oīuz sic est q̄ debet probari:
ut. l. si arbiter. s. de proba. quō probatur. **R**espon-
deo probando aliquid ex supradictis probatur
cōis opinio.

Ex. l. sequenti.

C Si testator legat oē aurum & argentū qd ipse
h3 utrū debeat pecunia uide in fi.

C Am quidam. **D**ec. l. tra-
ctat aliqn-
tulū de materia. l. quesitum. s. pe. s. de
fun. instruc. & est bene forte contrariū & breuiter
hoc intendit. **A**rgentū escarium & potoriū i ap-
pellatione supellectilis nō continētur nisi ex usu
patrisfa. illud significetur. hoc dicit. **C** Contra

banc. l. opp. quādo fundus & instrumētū legat
secundum opi. quā tenui uobis cedit instrumen-
tum fundi & patrisfa. & sic oē argentū escarium &
potoriū: ut. s. de fun. instru. l. quesitum. s. sed si
fundus. **D**icit glo. q̄ hic continetur instrumen-
tum patrisfa. sed quia adiecit & supellectili. uide-
tur uelle q̄ non cōtineatur aliud quod sit in su-
pellectili. istud non uidetur bene dictum: qd cū
enumeratio specierū adiecitur nomini nō uerbo
uel participio significatiuo tēporis. & iō restrin-
git genus: ut. l. si mancipia. s. de fun. instru. hic
autem adiecitur nomini. unde non restringit ge-
nus. **S**ed credo q̄ glo. bene dicat. & respondeo
ad contrarium: quia hic legauit domum cum oī
iure suo. i. domum cū oī instrumēto suo. s. dom^o.
unde i genere precedenti instrumenta patrisfa.
nō continebantur sed solum instrumenta dom^o.
Ite in specie. i. supellectili nō cōtinetur istud ar-
gentū escariū & potoriū merito non debet. arg.
ad hoc. s. de fun. instruc. l. uille. s. i. uel dic tenē-
do glo. que est. C. de uerbo. signi. l. i. que dicit le-
gando fundū & instrumentū non cōtinetur nisi
instrumentū fundi sub genere precedenti non cō-
tinetur merito non debetur. **C** Quero testator
legauit uxori oē aurum & argentū quod ipse ha-
bet. utrū debeat pecunia. **T**ex. est in. l. cuz au-
rū. i. prin. de au. & argē. le. cōcordat. l. quitus. s.
.i. e. ti. **Ex. l. sequenti.**

C Que scripture autorū pbent.

I **Legata.** **D**e his plenissime di-
xi uobis in. l. quesituz
.s. penul. s. de fun. instru. **C** Quero
vtrum scripture autorum probent. **D**ic quedaz
scripture & autoritates approbate ab impera-
tore uel summo pontifice. & istis est credendum:
ut autenticis: ut. l. i. s. si cer. pe. & l. leges. C. de le-
gi. **Q**uedaz sunt que nec improbate sunt nec re-
probate: & tunc subdistingue. aut pcedunt enū-
ciatiue & statur eis si reperitur q̄ antiqui steterūt
ut probatur in. l. celsus emolumenta. s. de proba.
& c. cum causam. extra de proba. quedā sunt
que procedunt determinando & decidendo: et
tūc uidendū quid studia teneant: & tūc eis credi-
tur: ut. l. septimo. s. de sta. ho. quedam sunt que
non approbantur a studijs nisi inquantū ratio-
ne probentur: ut sunt dicta magistralia: ut. l. i.
.s. de legi.

Ex. s. sequenti.

C Alienare uidetur qui pro tanta pecunia pi-
gnorat q̄ nō est uerisimile luiturum.

Supellectili. **D**ic est bonus ca-
sus. **C** No. q̄ quā-
do res est pignorata pro tāto precio q̄ debitor
non uult eam habere presumitur creditoris: ut
.l. antepe. in prin. s. de le. iij. & per hoc dicimus
prohibitus est aliquis alienare quibusdam per-
sonis si non alienat sed pignorat pro tāta pecu-
nia: q̄ non est uerisimile ipsum luiturum uidet
alienare: de hoc est in uisibus feudorū in. c. i. s.
ut libellario. quēadmo. feudum amit.

Uemadmodum.

De hoc in. l. urbana familia. de uerbo.
fig. & s. de le. iij. l. seruis urbanis.

Ex. l. sequenti.

C Massarie non debēt publicari cuz publica-
tur domus.

Undo. **U**idistis. s. de fun. in-
struc. l. ij. s. dotes.
C No. q̄ si debet publicari dom^o nō
tamen debent publicari massarie.

C Legata
l. s. su-
pellecti-
li. uidef alie-
nare. No. ca-
sus q̄ qui pi-
gnorat uide-
tur alienare
& uide casuz
proprie in. l.
qui habebat
de lega. iij.

De ali. et ci. legatis.

Rubrica. li. x.

Dicitur est. s. de legatis in genere. Item in specie a titulo de an. le. usqz huc. Sed quia circa legata alimētorum occurrūt dubia. ideo ponitur hec rubrica.

Ex. l. sequenti.

Legato alimētorū cedit aqua uel estimatio ubi illa emitur et expensa haustus et portature si psona legatarij est nobilis. Et quid petere debet qui petit alimenta futura uide in prin. Et ubi alimenta prestari debeant uel in domo heredis uel legatarij et quis debeat soluere gabellam: ibi. Quero.

Alimēta.

Legato alimētorū cedit aqua que ē uenialis. hoc dicit. Querit glo. ubi sunt regiones ubi aqua uenundari solet. Bic ut i glo. Querit utrum debeat aqua uel estimatio ei.

et idē quero in oibus alimentis. et uidetur qd estimatio: ut. l. mela. §. quidā. j. e. In cōtrariū qd dbeatur species nisi pecunia specialiter sit legata: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. et uidetur tex. C. de ero. mili. anno. l. i. li. xij. et. l. nulli. eo. ti. Respondeo uos scitis qd alimēta debent prestari mēstrua: ut. l. h. s. de libe. agno. et. j. e. l. pecunie. in fi. et ibi dicā. Quid ad ppositū quedā sunt qd si pro toto mense prestarentur corrūperentur: ut aqua carnes et similia. et in istis debetur estimatio nō species: ut. d. l. mela. §. quidā. j. eo. Quedā sunt que si soluerentur pro toto mense non corrūperentur: ut frumentū et tunc non debetur estimatio sed ipsa species: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. sed debet solui pro toto mense: ut. d. l. nulli. et ex hoc babes quid petere debeas quādo petis alimenta futura. quid autē quādo petis preterita dicam in. l. libertis quos. §. i. j. ti. i. Querit uide qd debetur estimatio aque. quid de precio portature an ueniat i legato alimētorū. et idē de precio haustus. respondeo inspicienda est conditio personarū quibus legat. nam si legat nobili persone uenit. sed si legatur uni famule qd ipsamet potest portare: tūc nō debet precii portature: ut. l. pe. §. h. j. de cōdi. et demon. et. l. meua. §. h. s. de annu. le. Querit ubi debēt prestari alimēta. Ista questio pōt itelligi duobus modis. pmo an debeant prestari in loco ubi est heres. an ubi est legatarius. De quo est glo. in. l. cum hi. §. in causa. s. de trasac. ubi dicit qd dber prestari ubi heres habet domicilium nisi aliud appareat ex voluntate testatoris pro quo. l. sed et si susceperit. in prin. s. de iudi. et. j. e. l. iij. et. l. ticia seio. in prin. s. de le. ij. facit. l. cū res. §. i. s. de le. i. et. l. qd legatū. cū sua glo. de iudi. Secūdo potest itelligi an heres debeat portare ad domū legatarij uel legatarij debeat ire ad domū heredis. Rūdeo quādoqz pro alimētis prestat pecunia: uel aliud qd in quo i portatione nulla est expensa: et tunc heres portabit ad domū legatarij: ut. l. itē illa. s. de consti. pe. quedā sunt in quorū portatiōe uenit sumptus: ut frumētū et ista debz heres dare i domo sua: et legatarius postea portabit: ut. l. puincialiū. in fi. de ero. mili. āno. C. li. xij. et. l. i. §. pe. s. de peri. et cō. rei ven. ubi emptor debet portare. et. s. de vi. tri. et ole. le. l. h. dānatus. et de quolibet ibi dixi. Querit quid de gabella: an debz soluere heres. respondeo quidā sunt gabelle que iponūtur p rebz quas heres habet necesse prestare: et tunc heres debet soluere gabellā: ut. l. cū plures. §. pe. s. loca. et ibi est tex. que dā gabelle iponūtur persone nō cōtēplatiōe rei: et tūc cū gabella nō sit de his qd prinēt ad alimēta nō debz heres prestare: ut. j. e. l. legatis. et ibi dicam qd no. et. l. hbo victus. j. de verbo. signi.

Ex. l. sequenti.

In alimētis pstantis due sunt obligatiōes vna psonalis alia realis. et an hōi deuolui sit directū uel cōe. Appellatiōe libertorū suorū

Quis.

cōtinētur serui legati: ut ma-

numittātur. Itē bona trāseunt ad quēlibet cuz onere alimētorū. hoc dicit. C. Op. extra glo. dicit hic qd appellatiōe libertorū suorū cōtinētur serui legati ut manumittātur. Lōtra de. l. si ita. j. ti. i. So. uerba quāuis sint pteriti uel presentis tēporis referunt ad futura in his que ex mera uolūtate testātis dependēt: ut. l. talis scriptura. in fi. s. de le. i. et ibi dixi. Lū ergo relinquere libertatē directo et per fideicommissum sit i potestate testantis. ergo et. Uel aliter dico qd hoc pnomē suus uerificatur in eo qd est postea libertus si tēpore testamenti erat suus: qd tunc seruus erat: hō nō libertus. hoc pbat in tex. l. talē. §. h. s. de here. insti. Secūdo opp. et nūc intro glo. et uidetur qd sui postea manumissi nō ueniāt: ut. s. de le. iij. l. pater. §. duobz. So. glo. que incipit isti liberti et. hoc uerū ē in his qd sunt postea manumissi ex uolūtate testatoris. alias secus: ut dicit hic: hō bona sint ad fisci deuoluta: tūc debēt alimēta. C. Op. de. l. h. s. de cōtraben. emp. So. glo. hic i successore uniuersali: ibi in singulari. ita dicit glo. uel aliter pōt dici: ut no. i. l. hacten. s. s. usufru. et. l. lucius. j. eo. Sed aduerte qd i alimētis sunt due obligatiōes. una psonalis. et illa nō trāsit cōtra singulares successores: ut. d. l. h. §. h. de cōtraben. emp. et ita loquit pma so. Alia est obligatiō realis et hypothecaria et illa trāsit cōtra quēcūqz successorē: ut no. in. l. lucius. j. e. et. l. gaius. de annu. le. et. d. l. h. de cōtraben. emp. et ita loquitur secunda so. Querit utrū hōi deuolui sit obliquū uel directū uel cōe. qd sit directū pbat in. l. h. infantu. C. de iure deli. ibi: deuolutas et. et in. l. de emācipa. C. de legit. here. In cōtrariū qd sit cōe pbat qd si testator dicit si talis heres me mortuatur bona mea deuoluantur in talem: tunc uidetur per regulam qd illud uerbū quod est aptū esse directum et obliquum est cōe: ut dicit glo. in hōi substituto in. l. precibus. C. de impu. et alijs substitut. et tex. in. l. iam hoc iure. s. de vul. et pu. et expressius insti. de pupil. substitut. §. finali. sed istud uerbum est huiusmodi. ergo et. ut hic patet in glo. que non curat utrū fiscus sit successor singularis uel uniuersalis. tene menti.

Ex. l. sequenti.

Diuisio iudicis et testatoris parificatur: ibi. Aduertatis. Et qui executores teneantur satisfacere: ibi. Opp. Et an alimenta perdantur per deportationē: ibi. Itē. Et quo iure alimenta petantur: ibi. Quero. Et cui cōpetat officium iudicis pro alimētis: ibi. Quero. Et an heredes eorum quibus legata sunt alimēta possint petere si ipsi non petierūt: ibi. Sed quero. Et coram quo iudice debent peti alimenta: ibi. Quero coram. Et cū heredes sunt diuersi fori coram quo debeat agitari causa alimentorum: ibi. Quero quid. Et an cum plures pluribus legant alimenta heredes possint facere diuisionem sine iudicis autoritate: ibi. Item. Et si ante statuto qd in causis damnorum datorū sufficiat probatio per iuramentum quicquid cām illam incidēt tangit potest per iuramentum pbari. Sed si statutū diceret qd in causa dānorū datorū sufficiat probatio dāni per iuramentum si icideret alia questio non posset pbari per iuramentū: ibi. Ex hoc. Et an sufficiat citare procuratorē: ut possit deueniri ad primū decretū: ibi. Ultimo. Et an uniuersitas possit iponere collectā pro debito et an possit cogi creare fundicū uide in fi.

Plent.

Si pluribus a pluribus alimēta debentur fiet diuisio prestationis: uel unus qui prestat eligitur. Item executor datiuus cogitur satisfacere. hoc dicit. lex mirabilis et singularis: licet et alibi de hoc fiat mentio. et diuiditur in tres partes. Primo ponit duo dicta. Secundo probat illa per unum rescriptum. Tertio probat per aliud rescriptum. secunda ibi: exemplum. tertia ibi: dominis. Aduertatis. nota qd diuisio testatoris et iudicis equiparatur. cōcor. l. ii. s. s. admi. tu. et. l. h. scr.

De ali. et ci. lega. Rubrica.

Ali-
o
menta
pōt
in-
telligi. Ad
bal. et imol. i
.l. cū fili. §.
h. de ob. ob.
In hōi pla-
cet opti. bar.
nisi alias le-
gati redde-
ret inutile p
.d. l. sed si su-
sceperit. §. i.
cū hō. de iu-
di. et sic rema-
net qd erit
differētia in-
ter legata ali-
mētorū et a-
lia legata vi-
de bar. in. d.
.l. itē illa. i. fi.
pri. et hic ad-
de imo. in. c.
iudicāte i. iij.
charta. d. te-
sta. p. ang. in
.l. cū h. §. vl-
ti. de trasac.
BQuid de
gabella. An
heres prestat
gabellā faci-
unt not. per
bal. i. l. acce-
ptā. in. xv. q.
C. de vltur. et
adde imol. i
.c. iudicāte i
iij. charta. d.
testa.
CQuis
s onere
alimen-
torū. Et vid
bart. i. confi-
incip. quidā
sibi filio. i. ii.
col. et p imo.
et pau. de ca-
l. i. nihil. de
leg. i.
DDatiuus.
ADDE qd
Jo. an. i ad-
di. ad spe. in
§. nunc ali-
qua dā. dati
ui dicit qd ex-
ecutor si da-
tur a iudice
hō hic dicit
est qdā pui-
sio qd sit ptra
difficultatez
puenientem
ex pluralita-
te heredi il-
lius qui lega-
uerat.